

Słpockie Asy z Trzeciej Klasy

2013

Imię i nazwisko:.....

Szkoła nr

Przeczytaj tekst o chlebie i odpowiedz na pytania.

W pytaniach 1, 3,13 podkreśl prawidłowe odpowiedzi.

Życzymy powodzenia!!!

Historia chleba

Kiedy upieczono pierwszy chleb? Na pewno bardzo dawno temu. Nie ma jednak pewności, co do daty - jedni twierdzą, że stało się to 9 tys. lat temu, inni, że od tego momentu upłynęło 6 tys. lat. Bez względu na to, kto ma rację, jedno jest pewne – historia chleba jest prawie tak samo długa, jak historia ludzkości. Pierwszy chleb powstał najprawdopodobniej z nasion dzikich traw, jeszcze na długo zanim zaczęto uprawiać pszenicę.

Początkowo wypiekano go na gorących kamieniach i miał kształt płaskich placków. O ile te pierwsze były dość „prymitywne”, o tyle, jak wskazują na to malowidła na ścianach grobowców w starożytnym Egipcie, pieczenie chleba stało się już pewną sztuką. Rzadkie ciasto, wyrabiane z przesianej pszennej mąki w glinianych misach, wlewano do rozgrzanych w piecu form przypominających odwrócone piramidy. Zaś prawdziwymi smakoszami chleba byli starożytni Grecy – istniało tam ponad 70 jego rodzajów. Początkowo pieczony był w popiele lub pod przykryciem, później w pierwszym piecu chlebowym – rozgrzanym w środku i otwartym z przodu. Już starożytni Grecy zaopatrywali się w chleb w piekarniach.

Rzymianie dość późno zainteresowali się chlebem. Pierwsze rzymskie chleby przypominały raczej papkę z prażonych zbóż. Dopiero z czasem rozpowszechniło się pieczywo wyrabiane przez Greków. W starożytnym Rzymie znajdowało się ponad 300 piekarni należących do greckich piekarzy.

Dzisiaj trudno wyobrazić sobie posiłek bez pieczywa, tym bardziej, że w sprzedaży jest tak wiele jego rodzajów. Najbardziej popularny to oczywiście biały chleb z mąki pszennej wymieszanej z żytnią. Poza tym mamy chleby razowe, grahamy, pumpernikle, chleby wiejskie i z różnymi dodatkami.

Pieczyno z przewagą mąki żytniej jest w smaku bardziej pikantne, natomiast to z przewagą mąki pszennej – delikatniejsze i o bardziej neutralnym smaku. Chleb razowy jest nieco kwaskowy, ale z dodatkiem mąki pełnego przemiału ma słodki, korzenny aromat. Graham, który należy do tradycyjnych gatunków chleba, ma delikatny, orzechowy posmak. Pumpernikiel natomiast przyrządzany jest z ciasta, które odstawia się na 24 godziny do specjalnej komory z tzw. zimną parą. Ten ciemnobrązowy chleb ma bardzo specyficzny, słodkawy-kwaśny smak. Warto w tym miejscu dodać, że im ciemniejsze pieczywo, tym dłużej zachowuje świeżość, posiada więcej witamin i soli mineralnych.

Ponieważ jest podstawowym elementem jadłospisu niemal wszystkich ludów, stał się symbolem pożywienia w ogóle. Traktowany jako dar boży, chleb darzony jest szczególną czcią – do dzisiaj wiele osób nie wyrzuca pieczywa, a to, które upadnie, podnoszone jest z ziemi z należnym szacunkiem. W wielu rodzinach przed rozkrojeniem bochenka, czyni się nożem na jego skórcie znak krzyża. Często także przy okazji rozmaitych uroczystości wita się chlebem i solą zaproszonych gości. W czasach przedchrześcijańskich był elementem ofiary dla zmarłych, w średniowieczu chleb stanowił ważną część świadczeń w naturze, zastępował pieniądze. Był rytualną nagrodą w ceremoniach inicjacyjnych cechów rzemieślniczych, a przez stulecia służył także jako lekarstwo przyspieszające gojenie się ran.

W późniejszych czasach grubo ukrojoną pajdę wykorzystywano jako element stołowej zastawy, na której układano kawałki mięs. Kładziono to wszystko na desce, którą ustawiało się między siedzącymi obok siebie osobami. W ten sposób każda z nich mogła odciąć kawałek dla siebie.

Opr. na podst. „Historii naturalnej i moralnej jedzenia” Maguelonne Toussant-Samat, Wydawnictwo Larousse, przekład: Anna Bożena Matusiak, Maria Ochab, polska edycja: Wydawnictwo WAB, Warszawa 2002

1. Początkowo chleb miał
 - a) kształt płaskiego bochenka.
 - b) kształt płaskiego kamienia.
 - c) kształt płaskiego placka.
 - d) kształt ziarna pszenicy.
2. W starożytnym Rzymie Grecy zajmowali się wypiekiem chleba. Piekarni było
 - a) prawie trzysta.
 - b) niecałe trzysta.
 - c) więcej niż trzysta.
 - d) trzysta.

3. Ciasto na pumpernikiel odstawia się do specjalnej komory z tzw. zimną parą na:
- a) dwieście czterdzieści minut.
 - b) jedną dobę.
 - c) dwieście cztery godziny.
 - d) czterdzieści osiem kwadransów.
4. Graham ma
- a) smak delikatny i naturalny.
 - b) słodki i korzenny aromat.
 - c) ostry i orzechowy posmak.
 - d) delikatny i orzechowy posmak.
5. Pajda to
- a) bochenek chleba.
 - b) Ukrojony cienko kawałek chleba.
 - c) chleb posmarowany masłem.
 - d) grubo ukrojony kawałek chleba.
6. Powyższy tekst uczy nas
- a) jak jeść chleb.
 - b) szacunku do chleba.
 - c) jak przechowywać chleb.
 - d) gdzie i jak długo wypiekać chleb.
7. Rzeczownikiem, w którym występują 3 sylaby i większa liczba liter niż głosek jest wyraz:
- a) wypiekanie.
 - b) pieczony.
 - c) piekarnia.
 - d) wyrabianie.
8. Do rodziny wyrazów „chleb” należą:
- a) graham, bułka, pumpernikiel.
 - b) bochenek, bochen, bochenkowy.
 - c) chlebak, chlebowy, chlebek.
 - d) piekarz, piec, upieczony.

9. Wskaż zdanie złożone.

- a) Kupiłam i zjadłam pyszny chleb.
- b) Bochenek chleba wypadł mi z rąk.
- c) Poszłam wczoraj do piekarni po świeży chlebek.
- d) Ten chleb jest dobry, ale dość drogi.

10. Zdaniem oznajmującym nie jest zdanie:

- a) W piekarni upieczono pięć koszy chleba.
- b) Przywieź mąkę na chleb.
- c) Piekarz wyrabia ciasto do wypieku.
- d) Zjadłem pyszną kanapkę z miodem.

11. Wyrazy „ciasto” i „wypiek” to

- a) wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów.
- b) antonimy.
- c) wyrazy wieloznaczne.
- d) wyrazy o podobnym znaczeniu.

12. Kolejność oznaczamy za pomocą

- a) rzeczowników.
- b) przysłówków.
- c) liczebników.
- d) przymków.

13. W której grupie wyrazy napisane są poprawnie:

- a) wujek, pejzarz, malarz, dziura.
- b) małrza, zbiór, żywność, wachlarz.
- c) móździerz, wataha, pożyczka, pszczelarz.
- d) skóra, ciężar, węgoż, hangar.

14. Dopisz zakończenia podanych przysłów:

Z niejednego pieca

Żył o chlebie

Z tej mąki

Głodnemu chleb

Na kawałek chleba trzeba

Rozwiąż zadania w brudnopisie i uzupełnij odpowiedzi.

1. Piekarnia rozpoczęła pracę o godzinie 11.30. Pieczono chleb sześć godzin i dwadzieścia pięć minut. O której godzinie zakończono wypiek chleba?

a) 17.15 b) 17.25 c) 17.55 d) 18.05

2. Pumpernikiel pieczono przez 5 godz. 12 min 40 s, graham o 7 min i 52 s krócej niż pumpernikiel, a bułki o 56 min i 17 s dłużej niż graham. Ile czasu pieczono graham, a ile bułki? Jak długo pieczono pieczywo razem?

Odp.: Graham pieczono , bułki pieczono

Razem pieczywo pieczono

3. 47 rogali ułożono na 5 półkach. Na każdej półce jest inna liczba rogali. Na drugiej półce są o 2 rogale więcej niż na pierwszej półce. Na trzeciej półce jest tyle samo rogali, co na pierwszej i drugiej półce razem. Na czwartej półce jest 4 razy mniej rogali niż na trzeciej półce. Na piątej półce jest 11 rogali. Ile rogali jest na każdej półce?

Odp.: Na pierwszej półce jest rogali, na drugiej , na trzeciej, na czwartej, a na piątej rogali.

4. W piekarni wypieka się chleb razowy, pszenny i graham. Razem wypieka się 902 bochenki chleba. Razowca piecze się najmniej, chleba pszennego o 50 więcej niż razowca, a grahama 2 razy więcej niż razowca. Ile piecze się chleba razowego, ile pszennego, a ile grahama?

Odp. : W piekarni piecze się bochenków chleba razowego, bochenków pszennego i grahama.

5. W piekarni rozpoczęto remont i zamknięto ją w czwartek 24 września. Remont trwał do 3 października. W jakim dniu tygodnia piekarnia wznowi pracę?

Odp. : Piekarnia wznowi pracę

6. Ze stustronicowej książki piekarz Wincenty wyrwał dwie środkowe kartki. Ile kartek pozostało w tej książce?

Odp. : W książce pozostało kartek.

7. W piekarni Rogalik upieczono trzydzieści sztuk pieczywa, bułek jest cztery razy więcej niż rogali. Ile bułek upieczono w tej piekarni?

Odp. : W piekarni upieczono bułek.

8. Jaką liczbę otrzyma piekarz Wincenty, gdy od najmniejszej liczby czterocyfrowej odejmie iloczyn liczb 39 i 8.

Odp. : Piekarz Wincenty otrzyma liczbę

9. Wojtek kupił chleb za 1 zł 40 gr., bułki za 3 zł 60 gr. Bagietka kosztowała połowę tego, co bułki i chleb razem, a graham tyle, co 3 bagietki. Ile Wojtek zapłacił za zakupy?

- a) 22 zł 63 gr b) 15zł c) 16 zł d) 22 zł 50 gr

10. Piekarz Wincenty skończył pracę o godzinie 16.37. Ile minut zabrała mu droga do domu, jeśli kolację zjadł o 18.50, a jej przygotowanie zajęło mu 3 kwadranse?

- a) 1 godz. 20 min b) 6 kwadransów c) 1 godz. 28 min d) 78 minut

11. 4 bułki i 3 rogate kosztują łącznie 21 zł, natomiast 2 bułki i 1 rogal kosztują łącznie 8 zł. Ile kosztuje 1 bułka?

- a) 1 zł b) 1 zł 50 gr c) 2 zł d) 2 zł 50 gr

12. W kolejce do piekarni stał Jacek , a za nim Agatka. Cała kolejka liczyła 17 osób. Przed Jackiem stało 5 osób, pomiędzy Jackiem i Agatką 4 osoby. Ile osób stało za Agatką?

- a) 6 osób b) 7 osób c) 8 osób d) 9 osób

13. Dozorca chce pomalować płot wokół placu piekarni. Plac ma kształt prostokąta, gdzie krótki bok ma 8 metrów długości, a długi jest 3 razy dłuższy. Ile metrów płotu musi pomalować?

- a) 46 m b) 66 m c) 64 m d) 65 m